

Vastaus valtuustoaloitteeseen, Porvoon kaupungilta humanitaarista apua Gazan siviileille

Kaupunginhallitus 16.02.2026
2165/00.02.03/2025

Valmistelu ja lisätiedot
hallintojohtaja Roope Lenkkeri,
hallinnon suunnittelija Laura Aikomus,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Valtuutettu Vilhelmiina Eskola on tehnyt aloitteen, jossa esitetään, että Porvoon kaupunki ryhtyisi toimittamaan humanitaarista apua Gazan siviileille kansainvälisten avustusjärjestöjen välityksellä. Aloitetta perustellaan viittaamalla Gazan vakavaan ja pitkäaikaiseen humanitaariseen kriisiin sekä sen vaikutuksiin erityisesti lapsiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin. Aloitteen tekijä muistuttaa myös siitä, että osa Suomen kaupungeista on jo osallistunut humanitaarisen avun antamiseen Gazaan.

Suomen kuntia ohjaavan lainsäädännön mukaan kansainvälisen humanitaarisen avun järjestäminen ei lähtökohtaisesti kuulu kuntien tehtäviin. Ulkoasioiden hoitaminen on haluttu rajata valtion viranomaisten toimivaltaan ja tehtäviin. Kunnilla on perustuslain 121 §:n mukaan turvattu itsehallinto, jonka nojalla kunta itse päättää, mitä tehtäviä se ottaa hoitaakseen, mutta samassa perustuslain kohdassa kunnan itsehallinto on rajattu koskemaan kunnan hallinnon järjestämistä. Kuntalain 7 §:ssä säädetään kunnan tehtävistä seuraavasti: "Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät." Tämän säännöksen vakiintunut tulkinta on, että kunta toteuttaessaan perustuslakiin kiinnittyvää itsehallintoa rajautuu toimimaan omalla alueellaan ja kohdistamaan toimensa kunnan asukkaisiin. Tästä seuraa, että kansainvälisten avustusoperaatioiden järjestäminen tai rahoittaminen ei lähtökohtaisesti kuulu kuntien tehtäviin.

Kun avustamisoperaatioissa on kyse myös paikallisen toiminnan järjestämisestä ja kunnan varojen käyttämisestä kuntalaisten yleisesti hyväksymään ja tärkeänä pitämään tarkoitukseen, ovat jotkut Suomen kaupungeista voineet osallistua Gazan avustamiseen. Vastaavalla tavalla Porvoon kaupunki on Suomen punaisen ristin kautta tukenut Ukrainaa Venäjän hyökkäyssodan jälkeen pariinkin otteeseen. Kaupunginhallitus on 7.3.2022 päättänyt lähettää aktiivisesta käytöstä poistetun, mutta toimintakuntoisen ambulanssin Ukrainaan sekä muuta pelastusvälineistöä noin 25 000 euron arvosta. Lisäksi kaupunginjohtaja on 20.10.2023 päättänyt tukea Ukrainassa tehtävää kriisityötä Punaiselle ristille tehdyllä 10 000 euron lahjoituksella. Tätä taustaa vasten Gazaan annettavaa humanitääristä tukea kansainvälisten avustusjärjestöjen kautta ei voida pitää täysin poissuljettuna.

Gazan humanitaarinen kriisi on vakava ja pitkäkestoinen, eikä avun tarve Gazassa ole uutistietojen perusteella päättynyt, vaikka avoin sotilaallinen toiminta alueella onkin päättynyt aloitteen tekemisen jälkeen. Kun otetaan huomioon, että Ukrainan avustaminen on ollut ilmeinen poikkeus Porvoon kaupungin toimintalinjassa ja että Gazan humanitaarista kriisiä hallinnoidaan Suomen valtiojohton toimesta osana Lähi-idän vaikeasti hallittavaa politiikkaa sekä erityisesti edellä selvitetty kunnan tehtävien rajautuminen oman kunnan asukkaisiin, ei Gazaan toimitettavaa humanitaarista apua Porvoon kaupungin päätöksellä voida pitää riittävästi perusteltuna.

Porvoon kaupungin puolesta haluamme kuitenkin muistuttaa, että humanitaarisen avun antaminen on mahdollista porvooolaisille henkilöille. Aloitteessa esitetyllä tavalla myös kaupunki kehottaa antamaan avustukset vakiintuneiden ja luotettaviksi tiedettyjen kansainvälisten avustusjärjestöjen kautta.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan vastauksenaan Vilhelmiina Eskolan valtuustoaloitteeseen Porvoon kaupungilta humanitaarista apua Gazan siviileille, ja antaa vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.